

Linköpings kommun
kommun@linkoping.se
barnochungdomsnamnden@linkoping.se

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Askeby skola
i Linköpings kommun

2016-06-02

2 (11)

Dnr 43-2015:8962

Tillsyn i Askeby skola

Skolinspektionen har genomfört tillsyn i Linköpings kommun under våren 2016.

Askeby skola besöktes av Skolinspektionen den 23 mars och den 24 mars 2016.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskapsresultaten för Askebyskolan F-6 från vårterminen 2015 är generellt sett högre än motsvarande genomsnitt i riket. Den genomsnittliga betygspoängen för årskurs 6 i samtliga ämnen, utom bild, är högre än genomsnittet för riket. Till exempel är den genomsnittliga betygspoängen för ämnet matematik 15,6, vilket är 2,8 betygspoäng över riksgenomsnittet. Liknande förhållande råder i ämnena hem- och konsumentkunskap där skolan har 2,0 betygspoäng högre än riket och geografi där skolans genomsnittliga betygspoäng är 2,1 högre än riket. I ämnet slöjd är skolans betygspoäng detsamma som genomsnittet för riket. Skolans egna redovisningar av kunskapsresultaten våren 2015 visar att alla elever i årskurs 6 har nått de nationella kunskapskraven för samtliga ämnen.

Ingen måluppfyllelse för årskurs 3 redovisas då skolan år 2015 och tidigare inte hade elever i årskurs 1-3.

Av nationell statistik framgår också att det råder stora skillnader mellan flickor och pojkar när det gäller genomsnittlig betygspoäng. I samtliga ämnen i årskurs 6 har pojkarna lägre betygspoäng än flickorna. I vissa ämnen är skillnaderna särskilt stora. I till exempel de naturorienterande ämnena har flickorna i ämnet biologi en genomsnittlig betygspoäng av 16,3 medan pojkarna har 4,9 lägre betygspoäng och i ämnet fysik har flickorna 15,8 och pojkarna 4,4 lägre betygspoäng. Stor skillnad råder också i ämnena slöjd och teknik till pojkarnas nackdel.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
Undervisning och lärande	Föreläggande	2016-08-29
Extra anpassningar och särskilt stöd	Ingen brist konstaterad	
Bedömning och betygssättning	Ingen brist konstaterad	
Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Föreläggande	2016-08-29
Förutsättningar för lärande och	Anmärkning	2016-08-29

2016-06-02

3 (11)

Dnr 43-2015:8962

trygghet		
Styrning och utveckling av verksamheten	Ingen brist konstaterad	

Sammanfattande bedömning

Skolinspektionens utredning visar att trots att alla elever i årskurs 6 når minst godkänt i alla ämnen behöver skolan göra ytterligare insatser för att förbättra kunskapsresultaten. I det arbetet behöver skolan särskilt uppmärksamma de stora skillnader som råder i kunskapsresultat mellan flickor och pojkar.

Rektorn ska också se till att undervisningen vid skolan förbättras så att alla elever får den studiero och det aktiva lärarstöd de har rätt till.

Skolinspektionen kan konstatera att skolan under en ny ledning har påbörjat förändringar med syftet att utveckla och förbättra utbildningen för eleverna.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Linköpings kommun att senast den 29 augusti 2016 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de nationella målen och kunskapskraven. I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Linköpings kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Undervisningen innebär ett aktivt lärarstöd för eleverna. (3 kap. 3 § skollagen; 5 kap. 2 § skolförordningen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.2 Kunskaper)

2016-06-02

4 (11)

Dnr 43-2015:8962

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Rektorn ska se till att alla elever får det aktiva lärarstöd som de har rätt till.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionen bedömer att alla elever inte får det aktiva lärarstöd som de har rätt till.

Av intervjuer med elever och elevhälsa samt av enkäter och Skolinspektionens observationer, framgår att eleverna inte i alla ämnen får ett aktivt lärarstöd.

Av Skolinspektionens observationer framgår att det förekommer lektioner där elever inte deltar i undervisningen utan, i eller utanför klassrummet, gör andra saker än de som hör till utbildningen. Dessa elever får inte aktivt lärarstöd utan lämnas till att själva hantera sin situation. Vidare framgår det att det förekommer att elever får undervisning där de inte förstår syftet med lektionen och inte heller vet vad som förväntas av dem.

Intervju med elevhälsan och med elever bekräftar att eleverna i någon klass inte får det aktiva lärarstöd som de behöver för sitt lärande.

Av de enkäter som Skolinspektionen genomförde hösten 2015, framgår att en lägre andel elever i årskurs 5 än i övriga skolor som svarat på enkäten, tycker att lärarna förklarar vad eleverna ska göra i skolarbetet och att de får hjälp av läraren om de behöver det.

Av skolförordningen (5 kap. 2 §) framgår att elever genom strukturerad undervisning ska ges kontinuerligt och aktivt lärarstöd i den omfattning som behövs för att ge förutsättning för att eleverna når kunskapskraven och utvecklas så långt som möjligt.

Skolinspektionen vill framhålla att de observationer som genomförts visar en för stor variation i hur det aktiva lärarstödet utövas mellan olika lärare. Likväl som det framgår att lärarstödet är bristfälligt på vissa lektioner, så framgår det att det aktiva lärarstödet på andra lektioner utövas tydligt och på ett sätt som bidrar till att eleverna upplever undervisningen som stimulerande.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då verksamheten vid Askeby skola inte uppfyller de krav som ställs i författningarna, finns skäl att förelägga Linköpings kommun att vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

2016-06-02

5 (11)

Dnr 43-2015:8962

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Linköpings kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (5 kap. 3 § skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Rektorn ska se till att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero oavsett i vilka ämnen eleverna får undervisning.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionen bedömer att utbildningen vid skolenheten inte är utformad på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en studiemiljö som präglas av studiero.

Av intervjuer med elever och elevhälsa samt av enkäter framgår att eleverna inte i alla ämnen har studiero. Även av Skolinspektionens observationer framgår att det förekommer undervisning där det inte råder studiero. Elevers beteende gör att studiemiljön är störande för eleverna och det bristande lärarstödet (se tidigare bristpunkt) leder till att sådant beteende inte bryts.

Det framgår också av intervjuer med elever att de upplever studiemiljön på vissa lektioner som mycket "stökig" och eleverna menar att de inte lär sig så mycket på dessa lektioner. Eleverna framhåller också att det på dessa lektioner ofta händer att de bara en begränsad tid av lektionstiden kan tillägna sig undervisningen på grund av att det saknas studiero. Eleverna framhåller att det är mycket stor skillnad mellan lärarna i hur de kan se till att eleverna får studiero. I samma klass kan studieron variera mycket mellan olika ämnen.

Av intervjun med elevhälsan framgår att det är inom årskurserna 4-6 som bristen på studiero finns. Elevhälsan framhåller också att det är stor variation i studieron mellan olika "klassrum". De uppger att det finns en klass som behöver fasta ramar för undervisningen, men som inte alltid får det.

2016-06-02

6 (11)

Dnr 43-2015:8962

Lärarna uppger i intervjuerna att studieron varierar mellan klasserna men att de samverkar med varandra för att öka möjligheten till att studiero råder i all undervisning.

Av Skolinspektionens elevenkäter från hösten 2015 framgår att värdena för studiero på lektionerna är låga och signifikant lägre än för genomsnittet för svarande både i kommunen och i riket. Enkäterna besvarades när undervisningen var förlagd till Linghamsskolan som är en åk 7–9-skola och rektor och lärare menar att detta generellt har påverkat elevernas svar negativt.

Frågorna om studieron i enkäten gäller dock specifikt klassrumssituationen. Eleverna undervisades, enligt skolans uppgifter, när enkäten besvarades, av samma lärare som nu finns i Askebyskolan. Enkätsvaren är därför användbara för att bedöma elevernas studiero.

Rektorn uppger att det råder studiero på skolan. Rektorn har lyft studieron på konferenser med lärarna och har uppfattningen att även lärarna anser att det råder studiero.

Skolinspektionens utredning visar dock att den observerade bristen på studiero som råder på vissa lektioner inte är en engångsföreteelse. Såväl enkäter som intervjuer med elever och elevhälsa bekräftar att det inte råder studiero på alla lärares lektioner.

Enligt skollagen ska utbildningen utformas på sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av, bland annat, studiero. Att eleverna inte har studiero på vissa lektioner visar att skollagens krav inte uppfylls.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då verksamheten vid Askeby skola inte uppfyller de krav som ställs i författningarna, finns skäl att förelägga Linköpings kommun att vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Linköpings kommun en anmärkning. Linköpings kommun ska senast den 29 augusti 2016 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen.

Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Linköpings kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Lärarna vid skolenheten har legitimation och är behöriga för den undervisning de bedriver, om de inte omfattas av något av undantagen från dessa krav. (2 kap. 13 och 17–18 §§ skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Rektor ska se till att lärarna är behöriga för den undervisning de bedriver.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att lärarna inte är behöriga för den undervisning de bedriver.

Av inlämnade dokument och av intervju med rektorn framgår att en del av undervisningen i skolan bedrivs av lärare som saknar behörighet för den undervisning de bedriver. Detta sker trots att det i skolan finns lärare som har denna behörighet. Detta är en brist eftersom det framgår av skollagen att endast den som är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen, och att undantag får göras om inte behöriga lärare finns att tillgå.

Rektorn är medveten om denna brist och uppger att hen har gjort en tjänstefördelning, som också är förhandlad med de fackliga organisationerna, där all undervisning kommer att bedrivas av lärare med behörighet i ämnet.

Enligt rektorn kommer denna tjänstefördelning att börja tillämpas i och med höstterminens start, augusti 2016.

Motivering till anmärkning som ingripande

Linköpings kommun uppfyller inte de krav som gäller för verksamheten. Av tillsynen framgår emellertid att rektorn har uppmärksammat de påtalade bristerna avseende lärares behörighet. Vidare framgår att rektor har genomfört åtgärder som ska avhjälpa bristen. Skolinspektionen bedömer därmed bristen som mindre allvarlig och Linköpings kommun tilldelas en anmärkning.

Övriga arbetsområden

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningskraven avseende följande:

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer måste anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma till exempel i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avge lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper utifrån de nationella kunskapskraven, och ger eleven och dess vårdnadshavare information om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling. Eleven ska, när omdömen ges eller betyg sätts i olika ämnen, enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själv upprättat. Lärarens analyser av elevernas kunskaper ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper. I detta ingår att läraren bl.a. ska använda sig av nationella ämnesprov tillsammans med övriga muntliga och skriftliga elevprestationer. Vidare ska skolan göra eleven och dess vårdnadshavare delaktiga i elevens utveckling genom att, löpande under studietiden och genom utvecklingssamtal, informera om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling och hur denna bäst kan stödjas.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden.

2016-06-02

9 (11)

Dnr 43-2015:8962

Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

På Skolinspektionens vägnar

Maria Sundkvist
Avdelningschef

Johan Nilsson
Undervisningsråd/Föredragande

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Askeby skola

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grundsärskola, gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektion grundar sina bedömningar på. I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Fakta om Askeby skola

I Askebyskolan F-6 finns förskoleklass och grundskola årskurs 1–6. I förskoleklassen är det 25 elever och i grundskolan 164 elever. I årskurs 5 och 6 finns vardera två undervisningsgrupper och i övriga årskurser är det en klass per årskurs.

Skolans lärare och övrig personal är organiserade i två arbetslag, ett för förskoleklass och årskurserna 1–3 samt ett arbetslag för årskurs 4–6.

Skolan leds av en rektor. Rektorn tillträdde sin tjänst januari 2016. Rektorn har ansvar för ledningen av, förutom Askeby skola, även Bankekinds skola och för fritidshemmen på dessa skolor.

I skolan finns ett elevhälsoteam som är gemensamt för skolenheterna Askebyskolan F-6 och Bankekinds skola F-3. Elevhälsoteamet består av rektor, specialpedagog, kurator, skolsköterska, skolpsykolog och lärare. Teamet träffas var fjortonde dag.